

TALOUSARVIOALOITE 978/2007 vp

Windfall-veron käyttöönotto ja arvioitu tuotto

Eduskunnalle

Niin sanotuilla Windfall-voitoilla tarkoitetaan energiayhtiöiden päästökaupan ja maksutta jaettujen päästöoikeuksien takia saamaa voittoa. Voittoa kertyy siitä, että päästörajoitus- ja päästökauppajärjestelmän oloissa myös päästöttömillä ja vähäpäästöisillä sähköntuotantomuodoilla tuotetusta sähköstä sähkömarkkinoilla perittävä hinta nousee lähelle hiililauhdevoimalla tuotetun sähkön hintaa, vaikka tällaisen sähkön tuottamiseen ei joudutakaan uhraamaan vastaavia kustannuksia.

Ylimääräisiä voittoja kertyy erityisesti niille vesi- ja ydinvoiman tuottajille, jotka ovat jo rakentaneet valmiiksi voimalaitoksensa. Toisaalta sellaisten päästöttömien tai vähäpäästöisten voimalaitosten, jotka on päätetty rakentaa kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteet huomioon ottaen eli voimassa olevien ilmastopoliittisten valmistelun ja voimaan saattamisen jälkeen, voidaan katsoa täyttävän ilmastopoliittiset tavoitteet. Tästä syystä vuoden 1997 jälkeen käynnistettyjen voimalaitosten voidaan katsoa ansaitsevan päästökauppajärjestelmästä aiheutuvia tuottoja.

Windfall-voittojen maksajiksi joutuvat kaikki markkinoilta sähköä ostavat toimijat kohonneen sähkönhinnan kautta. Teollisuudessa maksamaan joutuu erityisesti ostosähkön varassa oleva metalliteollisuus. Windfall-voittojen määrää on vaikea arvioida: asiasta vuonna 2004 kauppa- ja teollisuusministeriölle tehdyn selvityksen mukaan ne voisivat olla enimmillään jopa 450 miljoonaa euroa, vaikka päästöoikeuden hinta jäisi noin 10 euroon.

Osa Windfall-voitoista palautuu valtiolle energiayritysten verotuksen kautta. Valtaosa voitoista päättyy kuitenkin poliittisten päätösten synnyttämänä ansiottomana tulonsiirtona kuluttajilta energiayhtiöille. Siksi on perusteltua pyrkiä järjestelmään, jossa mahdollisimman suuri osa voitoista palautuu valtiolle.

Windfall-voittojen verottamiseksi tulisi säätää erillisverotus, joka pohjautuisi toisaalta voimalaitoskiinteistöjen verottamiseen ja toisaalta sähköntuotannon verottamiseen. Kiinteistöjen vero määrättäisiin prosentteina kiinteistöllä olevien laitteiden ja rakennelmien arvosta ja tuotannon vero määrättäisiin sentteinä tuotetulta kilowattitunnilta.

Molemmat verot tilitettäisiin valtiolle. Verosta olisivat kokonaan tai osittain vapaat seuraavat laitokset: voimalaitokset, joita koskevat lupahakemukset tai joissa muuten todettavat investointipäätökset olisi tehty vuoden 1997 jälkeen; ns. pienvesivoimalaitokset; teollisuuden oma- ja osuusvoimatuotanto; tuulivoimaa, aurinkovoimaa ja uusiutuvia biopolttoaineita käyttävät voimalaitokset. Verovapaus toteutettaisiin erillisillä verovapaus- tai veronpalautussäännöksillä.

Windfall-verolla voitaisiin varovaisesti arvioiden ja kilpailunäkökohdat huomioon ottaen kerätä noin 300 miljoonaa euroa vuodessa. Tullemme tekemään myös asiaa koskevan lakialoitteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

TAA 978/2007 vp — Pia Viitanen /sd ym.

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2008 talousarvioon luvun 11.10 uudelle*

*momentille 300 000 000 euroa Wind-
fall-veron tuottona.*

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Pia Viitanen /sd
Satu Taiveaho /sd
Susanna Huovinen /sd